

א) [דומה להכח פלוגי ג"כ ר' אהרן ורבינו גמליה כו: וע"ש, א] ב) [וסף' דברים ספ"ו ועי' חס' כמותות א: ד"ה דונס; א] וסכא: רש"ל, ד) [ע"ש חס' ד"ה שס, ב] ה) [ע"ש לנ"ג, ו] וע"ע חס' יצמות כג. ד"ה קנייה,

גליון הש"ס

גמ' לאוקמה קמי' לוקח קבצי. עיין ברי"ש פ"ו משנה ג' דמלומו: שם בחמנה כמב' עיין מגילה כו: ובר"ש ע"ג יצמות ר"פ דמעשרות:

הגהות הגר"א

א) רש"י ד"ה זכנה ארומה חס קודם כו. י"ב ורמב"ם פ"י אפילו אחר שלקחה (ועמ"ש רע"ט חז"מ ס' ע"ג ס"ק א:)

מוסף רש"י

מה שאירש מאבא מכור לך כו' לא אמר כלום. דלון אדם מקנה דבר שלא זכה בו (כתובות א:).

רבינו הגנאל

מיהו איצטרייבן לפרושה דחויין מר ווטרא רוב אשי דאינן בתראי שקלו וטרו לפרושי טעמיה דרב הני מילי בעידני דקנאה הגולן מן הגולן אבל אם נפלה לו לגולן בירושה מן הגולן לא אמרי קנאה לוקח או מי שניתנה לו בחמנה. וחיובין נימי בפרק איהו נשך הלהב מלריה ישראל מעותיה של גבריה תוב התם שקלי וטרו מרימר ורבינא בהא דאמר רבא התם ניתן ליכתב הכא לא ניתן ליכתב אלא הא דרנאי לשבח קרקעות כיצד הרי שגול [שרה] מחבירו ומכרה לאחר והשביחה והרי היא יוצאה גובה את הקרן מנכסיה משועבדים ושבה גובה מנכס חורין ואמרינן אמאי נימא לא ניתן ליכתב. ופיקי' הכי השתא התם אי למאן דאמר נוחא ליה דלא לקרייה גולן אי למאן דאמר נוחא ליה דליקום בהימנותיה מפייה למריה ומוקים ליה לשריה הכא אברוחי אברת ליה מוקים ליה לשריה ש"מ דהלכתא כותיה דרב בהאי וטריא דשמעתא

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

הא מית. לוקח ומי יחרפו עוד הלכך לא נתכוון לזה אלא להעמידה בידו בחייו ולא לאחר מותו. מ"ד כו: דמיס גולן. לאחר שלקחה והבנים צאים להוציא מיד הלוקח: הא מית ליה. ולא נתכוון להעמיד ממכרו אלא בימי חייו שלא יחרפוהו: א"ע דמיס

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הא מית ליה ומאן דאמר נוחא ליה דליקום בהימנותיה בהדי בני נמי נוחא ליה דליקום בהימנותיה סוף סוף קרו ליה בני לוקח גולנא אלא איכא בינייהו דמית גולן מאן דאמר נוחא ליה לאיניש דלא לקרייהו גולן הא מית ליה לכו"ד נוחא ליה דליקום בהימנותיה ה"ג א"ע. דמית נוחא ליה דליקום בהימנותיה סוף סוף קרו לבניה בני גולנא אלא איכא בינייהו דיהבה במתנה מאן דאמר נוחא ליה דליקום בהימנותיה "מתנה נמי נוחא ליה דליקום בהימנותיה מאן דאמר נוחא ליה דלא נקרייהו גולנא א"ל מאי גולניא מינד: פשיטא זכנה אורתה ויהבה במתנה לאו לאוקמה קמי לוקח קא בעי גפלה ליה בירושה ירושה ממילא היא ולא אוהו קא טרח אבתרה גבי אוהו בחובו יחוינא אי אית ליה ארעא אחריתי ואמר האי בעינא לאוקמה קמיה לוקח קא בעי ואי לא זויי הוא דבעי אפרושי יהבה נהליה ב" במתנה פלוגי בה רב אחא ורבינא חד אמר מתנה בירושה דהא ממילא וחד אמר ה"מתנה כמכר דאי לאו דטרח וארצי קמיה לא הוי יהיב ליה מתנה להכי טרח וארצי קמיה כי היכי דליקום בהימנותיה ועד אימת נוחא ליה דליקום בהימנותיה אמר רב הונא עד שעת העמדה בדין חייא בר רב אמר עד דמטא אדרכתא לידיה רב פפא אמר יעד דמתחלן יומי אכרותא מתקיף לה רמי בר חמא מכדי האי לוקח במאי קני להאי ארעא בהאי שטרא האי שטרא חספא בעלמא הוא א"ל רבא תהא במאמינו בההוא הנאה דלא קאמר ליה מידי וקא סמיך עליה טרח ומייתי ליה גמר ומקני ליה מתיב רב ששת (י"ב) מה שאירש מאבא מכור לך מה שתעלה מצודתי מכור לך לא אמר כלום מה שאירש מן אבא היום מכור לך מה שתעלה מצודתי היום מכור לך דבריו קיימין אמר רבי בר חמא הא גברא והא תיובתא אמר רבא גברא קא חוינא ותיובתא לא קא חוינא הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הכא סמכא דעתיה דאזיל טרח ומייתי ליה כי היכי דלא נקרייה גולנא הכא לא סמכא דעתיה שלחיה לקמיה דרבי אבא בר זבדא אמר להו זו אינה צריכה לפני אמר רבא זו צריכה לפני ולפני לפני הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הוה עובדא בפומבדיתא ואותביה אמר להו רב יוסף זו אינה צריכה לפני ואמר ליה אב"י צריכה לפני ולפני לפני הכא סמכא דעתיה הכא לא סמכא

מאי גולניא מינד. וא"ת וכי מכרה נמי מה גולו והלא לריך להחזיר לו מעותיו וי"ל דמ"מ יקראנו גולנא כל זמן שלא יפרע לו: ארצי קמיה כי היכי דליקום בהימנותיה. משמע דהכי הלכתא מדלא נקט לשונא דלא נקרייה גולן ועוד דהלכה כרב

אשי דהוא צתרתה וגדול צחמנה וצמנין: האי שטרא חספא בעלמא הוא. וא"ת ולימא דקני לה צמנה שהחזיק צה אחר שקנאה גולן וי"ל דמשמע ליה משעה שקנאה הגולן היא של לוקח א"ע"פ שלא עשה צו שום מעשה וא"ת מעותיו שהיו מחלה מלוה נעשו עתה מכר וי"ל צתרתא דלא נקט צכספא א"י צמלוה א"י יכול לקנות כדלמרינן פ"ק דקדושין (דף ט:). המקדש צמלוה אינה מקודשת וצמכר לא קנה והא דלמר צהאי"ש מקדש (שם דף מו.) ושויין צצמכר קנה היינו צמלוה שיש לו על אחרים דלא צאשה צענין זה מקודשת לכ"ע אי לאו דאשה לא סמכא דעתיה ויראה שישור וימחול אצל מלוה שאשה צה חייבת לו חס מוחל לה ומקדשה צה אינה מקודשת דלא נתן לה כלום דמקמי הכי היה צצרותה וכן צצמכר לא קנה א"ע"פ דכשמקדשה צהגת מחילת מלוה היא מקודשת דלא גרע מאריות לה וכן א"ע"פ עליון דלשטון דמקודשת וכן צצמכר חס מוכר צהגת מחילת קונה כמו צצהליף דמי צה צפרה מ"מ לא משמע ליה שהיה מקנה לו צהגת מחילת מלוה משום דמשמע מיד שלקחה הגולן קנה

לוקח ראשון:

בההיא הנאה דקא סמיך בו'. והוא כאליו א"ל עדה זו תהא קנויה לך לכשתקנה:

מה שאירש מאבא מכור לך רב אמר ב"ב. וא"ת לימא דרב

דלמר כ"מ וצרייתא כרבנן וי"ל דלדין קפרידן דלית לן כרב כדליתא פרק א"יזוה נשך (לקמן דף עב:) דמייתי גמרא ליה ליקריה גולנא ומקני ליה מתיב רב ששת (י"ב) מה שאירש מאבא מכור לך מה שתעלה מצודתי מכור לך לא אמר כלום מה שאירש מן אבא היום מכור לך מה שתעלה מצודתי היום מכור לך דבריו קיימין אמר רבי בר חמא הא גברא והא תיובתא אמר רבא גברא קא חוינא ותיובתא לא קא חוינא הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הכא סמכא דעתיה דאזיל טרח ומייתי ליה כי היכי דלא נקרייה גולנא הכא לא סמכא דעתיה שלחיה לקמיה דרבי אבא בר זבדא אמר להו זו אינה צריכה לפני אמר רבא זו צריכה לפני ולפני לפני הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הוה עובדא בפומבדיתא ואותביה אמר להו רב יוסף זו אינה צריכה לפני ואמר ליה אב"י צריכה לפני ולפני לפני הכא סמכא דעתיה הכא לא סמכא

נשך (לקמן דף עב:).

כ"ג קנויה לך מעבשיו. תימה מה צריך מעבשיו כיון דלדס מקנה דבר שלא צה לעולם דאי לעניין חזיה הא כל זמן שלא צה לעולם יכול לחזור א"ע"פ דלמר מעבשיו וי"ל דמ"מ חס נקדע השטר או שאזכר קודם שלקחה זה דקני כיון דלמר מעבשיו: עדה

קלו א מ"י פ"ע מהל' גולה הל' ט סמנ עשין ע"ג ופ"ט ח"מ ס' ע"ד ע"א: קלח ב ג מ"י שם הל' יא טו"ע"פ שם ס"פ צ: קלח ד מ"י שם הל' יב טו"ע"פ שם ס"פ ג: קבא ה מ"י שם הל' יג טו"ע"פ שם ס"פ ד: קבא ו מ"י שם הל' י טו"ע"פ שם ס"פ ה: קבב ז מ"י פ"כ"ב מהל' המרה הלכה ה סמנ עשין פ"ב טו"ע"פ ח"מ ק"א ר"א ע"א: א:

רבינו הגנאל

רבינו הגנאל (המשך) כרב אשי דאמר נוחא ליה דליקום בהימנותיה. הלא תראה כדאתקין ליה רמי בר חמא פריק ליה רבא תהא במאמינו פירוש בההוא הנאה דלא אמר ליה ולא מידי א) דסמיך ליה ואלו ופמיס גולנא וקני ליה מיניה גמר ומקנה ליה והוא דמחזיק בה. והא דארויכ בר ששת תהא הא דתני מה שאירש מאבא מכור לך מה שתעלה מצודתי מכור לך לא אמר כלום דקיימא לן אין אדם מקנה לחבירו דבר שלא בא לעולם. היא בתוספתא במסכת נדרים ומפורש בתלמוד ארץ ישראל בכחכות פ"ק א"ע"פ מה שאירש מאבא היום מכור לך בלוה לחבירי אביו מפני שהיה גוסס וזה פ"י משום כבוד אביו. ומה שתעלה מצודתי קיימים משום כרי חיו. קשיא ליה לרב דאמר מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבוא לידו. ופיקי אב"י ורבא הני הא מתנייתא דהנא [בתוספתא] בסוף מסכת נדרים ליכא למימר דסמכא דעתיה דהא כי הדר ביה לא מצי קרי ליה גולנא לפיכך לא אמר כלום אבל הא דרב דאי לא טרח ומייתי ומוקים לה בדיה דלא ליקרייה גולנא. סמך דעתיה דאזיל וטרח ומוקים לה בדיה כי היכי דלא ליקרייה גולנא. ואמרי' מה שנא ירשא ומאי שנא סיפא אמר ר' יוחנן סיפא דקני מה שאירש מאבא היום מכור לך דבריו קיימים משום כבוד אביו אמרו חכמים מכירתו קיימת. וכבר פירשנוהו בתלמוד ארץ ישראל בלוה בתכריכי אביו פ"י בגון שהיה אביו גוסס ומכור לעשות לו תכריכי וכן פ"י שאין לו [מה] יאכל משום כרי חיו אמרו חכמים אם אמר מה שתעלה

א) נכלה ד"ל' וסמך עליה דלול ומיסי טו'.

דעתיה ומאי שנא ירשא ומאי שנא סיפא אמר רבי יוחנן סיפא מה שאירש מאבא היום משום כבוד אביו מה שתעלה מצודתי היום משום דעפיה. לוקח דקאמר מי יימר שירש מאביו כלום שמה ימכור אביו נכסיו צחיי: שלחיה. להא תיובתא דרב ששת דלוחיב דלרב: אינה צריכה לפני. אינה צריכה כדי לתרעה להכניסה לפני בני השיעה שאין צהן יודע לפרקה. ותשובת הגאונים פורשין לגבי דליכא קושיא מעליא אל תעלוה לגוי: הוה עובדא צפומדייתא. שדנו דין כרב ואותבינן מהא ממתניין ואמר רב יוסף כו': משום כבוד אביו. כשהיה אביו גוסס וצריך מעות לקבורתו ולתכריכיין ומחזר לכבוד אביו שלא לשהותו צחיי: משום